

QUÆSTIO MEDICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM.

Die Jovis 1. Februarij.

M. DOMINICO DE FARCY

DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An Paralyfi Sudorifica?

I.

PERMANSIO caloris in humido vita, motu stat; cujus is est in anima præditis usus eaque necessitas, ut hoc solo dissideant ab inanimatis. Istorum motus authorem ne credideris ullum, at impulsorem, vim externam puta vel machinam; illorum contra motus assertorem, vitam. Quippe quæ à nutritione, augmento & generatione proprium à reliquis mutuata discrimen; motu si destituantur, intereunt illicò: sic ni succus alibilis quaquaversus per canales ac tubulos ad plantarum alimoniam idoneos deferatur, suo defraudatæ genio contabescunt: ni subministratæ auctrici conveniente materiâ, suum partes earumdem omnes incrementum trahant; è qua superstitæ semen effuderint, novam postmodum plantam efficturum, è proceris humiles factæ jacent, è fecundis steriles redditæ deferuntur; motu videlicet nutritionis, augmenti, atque generationis suæ quasi cultore, tutorèque crudelius orbatæ. Ad animalium vitam requisiti motus ratio longè nobilior insignioribus multò se prodiit argumentis; in quibus perennis ab accessu, recessuque pulmonis, reciproco cordis æstu vitalium instrumentorum agitatio motum indigat; quin & indefinens cerebri sublientis impulsus, exteriorum sensuum, communis, atque recordatricis species, fictricis item simulacra motus interventu animalibus obversata virtutibus evincit. Ut ergo plantis sine motu vivere negatur; sic animalibus absque motu sentire: quamdiu naturæ legibus hæc reguntur; alterum ab altero sejungere nefas. Quæ sensibus dignoscunt ut salutaria suis atque amica corporibus, appetunt, & ad ea naturali quâdam proclivitate accedendo moventur; quæ noxia & infensa senserunt, ab eorum injuriis cavent fugiendo.

DUPLICI motu cidentur animalia, naturali & animali. Ille plantis etiam, sed imperfectiori modo competit; cui nunquam oriatis nec ad moram frangos inijcere, nec ad celeritatem stimulos addere penes nos est; quippe qui nec ex prævia cognitione pender, nec voluntatis agnoscit imperium: eo aguntur cor, arteriæ, immo & motus alios non exercent, nutritrix cæteræque hujus comites ac ministræ virtutis. Animalis motus alterius quasi complementum quoddam, ut præviâ cognitionem tanquam ducem suum sequitur, ita & voluntatis imperio subjacet: hunc & citatiorem cohibere, & incitare tardiores integrum nobis est, cum musculorum ope fiat. Quorum singulis ut instrumentis instita motrix facultas, de promptis à cerebro velut à penu spiritibus, iisque nervorum ut fistularum ope deductis, movendum musculus caput versus ita contrahit, villis quibus operis istius machina committitur exportectis, ut tendo, ligamentumve semel abducta, simul os ipsum trahant, hocve moto membrum vel corpus omne quocunque voluerit animal impellat. Instructum hac virtute, convenientium naturæ suæ munerum compos, vegetum obtinet in singulis partibus ab assiduo spirituum ad ipsas affluxu nativum calorem: unde facilius una quæque corporis particula transfusum ad se coquendum humorem subigit, assimilât, congesta tam communibus quam privatis in sedibus excrementa protrudit expeditiis & amolitur. Injucundiores è contra vitam acturum idem animal; si commodioris ipsius fortis expers redditum, hebescente sensu languescat in stupore motus infaciliorem; si contrariis sibi mutuo succedentibus à natura modò vincente, modò succumbente succussibus, in tremore vibretur; crudelem si superstitie sensu, motu destituatur in Paralyti: quam demum ab ingenua sibi prorsus alienam indole vitam traducet, ubi exuro animali per utrumque abolitum, infimam inanimatorum conditionem propius induerit.

III.

MOTRICIS, illasà sentiente, functionis interceptio, perinde ac utriusque jactura Paralyti audit; hoc uno discrimine, quod exquisitam hanc, illam autem imperfectam velint. Ambabus tamen communis parens, prohibita nimirum spiritus animalis ad partes, cum sensui tum motui destinatas, Epithoë. Luminis hic quasi jaculum; à cerebro sole putà non emissus, in moventium instrumentorum officinam ob humotus pituitosi lentorem, tumores, vulnera, fracturas, luxationes, quæ nubium interpositarum loco sunt, minime diffusus; à suscipiente demum parte, quæ soli vices agit, aut præ frigore stupefacta, aut præ humiditate resoluta non susceptus si non affulgeat; unius plutiumve partium resolutionem inducit; cujus origo superius inquirenda est aut inferius, ad nervi sensum motumve largientis exortum. At quod pereunte sensu, motus incolumis extiterit, hocve deperdito superstes sensus; spiritus animalis inopiâ laborans, cerebrum ad ~~actus~~ quidem satis, ad ~~seu~~ autem minus nihilve profundit; hac majorem, illa minorem facultatis energiam requirente, cum patiendo prior, agendo posterior obeatur.

3

Aliam insuper atque omnino diversam sensum motumve tribuentium nervorum radicem attendere lubet, ac peculiarem suscipientis particulæ conditionem observare: quæ si flaccescens conciderit in sanam, obruta proprio velut ingenti pondere; nullatenus aut difficile mobilis, insolito præ frigore pigritans, languidiorem obtinuerit pulsus; innatòque calore sopito contabuerit Atrophia, Paralysis indicabit; articeffuram nulli cum à cerebri vel spinæ vitio, transversaque vertebræ cervicis luxatione fuerit oriunda, quæque vetustior frigescentem impensius, emarcescentemque resolutam partem exhibuerit, oppositâ caloris coloris ac molis accessione tanquam alterius spoliis interim onustâ; cui pristinum in vigorem postliminio redituræ pendentem contrariâ spei aliquam ostendent, ætate nondum confectâ magis erigendam.

I V.

ARTE S quæris quibus ægrotantem diuturno simul ac molesto affectu eximas; nocendi materiam morbo substrahe. Propterea exquisitam institue victus legem; quæ toto decursu sicciore principio, saltem tenuiore cultu, brevior somno pituitosi humoris proventum inhibeat. Caribaricis ut veneno interdicto: cruditatis laribus æconomiz naturalis malè moratæ, cum enematis, tum cathartici; unde materia Paralyseos amoveatur, apprimè consulto. Vomitus conferret exortus sponte, vel *in xarpiâ*, mitiore medicamento promotus, modò foret æger *εὐεμὴς* latiorique pectore: verum quæ caput ipsum multò plus opplent, agitantque, quam peccantem humorem eliminant auxilia fugienda: quid quod & commodæ ad utiliore morbosicæ materiæ depulsionem exquirendæ sunt viæ, quas per urinam moventia, eò potissimum vergente naturâ, convenientiores existimamus. At nonne præmissâ repetitâque catharsis sternutatoriis, apophlegmatismis, gargarismatibusque locus esset? Commotum quidem hoc erethismo cerebrum, minoris sed ex parte vix ac ne vix quidem expeditum, aut quæ prima mali labes est nullo modo vindicata particula, pigritans præ diuturnâ officij desuetudine, membrum minime restituet. Idem esto de vesicatoriis, cucurbitulisque iudicium: iners etenim resolutarum ob antiquam operæ vacuitatem partium calor, ad tempus aliquod expergiscitur; hocce tamen infirmus auxilio, quod satis est ad vetera munia non vigeat. Urentibus humoris infirmam partem uberior respergentis, atque spirituum libertatem præ comprimentem crassitudine præpedientis exigua portio imis è sedibus ad summas educitur; interea dum per istud artis assiduò laceffentis irrequietum opus, & major & viscidior ejusdem humoris membro suffusi portio magis ac magis in dies affigit tenaciùs in posterum adhæsurâ. Quod ergo præsidij genus intricatam hoc onere visci partem extricabit. Insestus, hypocaustum, embroche, litus, balneum? Confecto revera, gravioris illius humoris lentore, levatum importuniori sarcinâ membrum antiquis reddent muneribus idoneum & habile.

V.

SUDORIFICIS exotica fuerint aut domestica, non tam insignis inest calor humorum colliquationis author, quam singularis & eximia

diremptrix humorum crassitie *quæ non respicitur*. Ejus enim verò partium tenuitys est intimos quosque recessus clandestinâ furtim insinuatione subire; quod viscidum hærescit incidere, quod crassum altius infigitur attenuare; quò penitioribus è locis in habitum corporis primò, dein per impervia cutis ipsius spiracula foras excernatur. A labore vel exercitio sudore diffluimus, ob solutos nimirum ex motu antea suscepto crassitudinis humorum compedes. Naturâ criticis in operibus utiliter agente, salutari sudore perfundimur, ob dissolutam tantæ materici portionem uberrimam: cujus tenaciori parte vel intus retentâ, vel aliò translatâ, tenuior exteriora versus commodiore viâ liberiorique cursu prorumpit. Hydroticorum igitur (ingesseris aut admoveris) usu prudenti sarcinam moventibus instrumentis incumbentem, incisam prius & attenuatam eâ tandem ratione putes depositam iri, ut quo quasi glutine paralyticâ pars implicabatur, eò feliciter explicatam experiaris. Aperto quippe commeatu per onus amotum, spiritus animalis cujuscunque vel brevioris etiam moræ nescius, feriantes nervorum tubulos, puncto temporis illustrando pervadens, in affectam partem raptu præcipiti continuo profiliet, quæ benefici syderis istius affluxu mirum in modum recreata justitium ejurabit, pristinam in obeundis muneribus operam navatura. Consule qui Borbonienses Archembaldicos fontes adiere Paralyti detentos? habiliores ad motum rediisse comperies, excitatis à liberali aquarum istarum potu sudoribus resolutionis interdum obfirmatæ vindicibus. Consule quotquot impluvium, sive salubrem ab iisdem aquis ex alto cadentibus irrigationem adhibuerunt? Exemptum audies humoris membrum suo pondere vincientis impedimentum, at assumptis hydroticis gravantem hanc materiam eò celerius efficaciusque detrahendam arbitrare, quò crassioribus quibusque communis diremptris ipsius particulis, interjectos obices *δυσχέρη* lentoris vinculo conjunctos sejungere, validiusque fecernere fuerint idonea.

Ergo Paralyti Sudorifica.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI

M. Philippus Mathon.

M. Matthæus Thuillier.

*M. Mathurinus Denysus
Professor Regius.*

M. Raymundus Finot.

M. Ioannes Ferraud.

*M. Franciscus le Vignon.
M. Claudius Germain.*

M. Robertus Raoul Physiologia Professor.

M. Carolus Marteau.

Proponebat Lutetia: NICOLAUS PELLETIER,
Pithiverius, A.R.S.H. MDCLXXIV.